

การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียน ในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา

The Instruction Performance of Teachers in Kuraburi District, Phang-nga Educational Service Area.

อุบล ศรีทอง*

ดร.ดิเรก วรรณเตียร**

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียน ในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครู กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 138 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครู ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 5 คน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครู ในภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับการปฏิบัติมากเป็นลำดับที่ 1 คือ การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาคือ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับรายการที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

2. แนวทางในการพัฒนาครูในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน พบว่า

1) ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

2) พัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้หลากหลาย โดย เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน/ครู

* นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

This study investigated state of The Instruction Performance of Teachers in Kuraburi District, Phang-Nga Educational Service Area. Questionnaire was distributed to 138 teachers. Moreover, 5 of principals and academic heads altogether participated in an interview to gain data about ways for developing practices of learning and teaching management. Data analysis employed descriptive statistics, that is, frequency, percentage, means, and standard deviation. Content analysis was also used for the interview.

The major findings revealed that the overall practice of teachers' learning and teaching management was at the high level. To be particular, three aspects of the teachers' practice were ranked from the most to the least practice respectively as followed: 1) analysis of learners' potential and individual differences, 2) organising learner-centred learning and teaching activities, and 3) understanding of basic educational goal and curriculum.

Another finding showed that there are two recommended ways for developing practices of learning and teaching management. They are: 1) supporting teachers' training for self development in organising learning and teaching management, and 2) developing teachers' ability in organising a variety of learning and teaching activities related to individual differences.

Keywords : The Instruction Performance/Teacher

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนด แนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 ในมาตรา 22 ถึง มาตราที่ 30 กล่าวโดยสรุปว่า ในการจัดการศึกษา จะต้องยึดถือผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนโดยผสมผสาน ความรู้เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง และผู้สอนจะต้องจัด บรรยากาศเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้ในทุกที่และทุกเวลาโดยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด นอกจากนี้ใน การประเมินผลการเรียนจะต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสม ในแต่ละระดับและรูปแบบของการศึกษา รวมทั้งให้ผู้สอนพัฒนาตนเองโดยใช้กระบวนการด้านการ วิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วย และใน มาตรา 52 หมวด 7 ได้กำหนดแนวทางไว้ว่า กระทรวงศึกษาธิการจะต้อง

ส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและ มาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดย การกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและ พัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการต่อเนื่อง ครูจึงมี บทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน หากครู มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาผู้เรียนเยาวชนของชาติ จะมีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545, หน้า 13-16)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพ การศึกษา (2549, หน้า 11) กล่าวว่า ครูจะต้องมีความรู้

ความเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษา รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย รู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนและนำการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

ธีรศักดิ์ อัครบรร (2542, หน้า 28) กล่าวว่า ครูเป็นกำลังสำคัญในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของโรงเรียน สังคมคาดหวังว่าจะเป็นผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณค่าของมนุษย์ โดยเฉพาะการยกระดับจิตใจหรือวิญญาณให้สูงขึ้นตามบรรทัดฐานของสังคมนั้น ๆ โดยครูต้องตระหนักในความเป็นมนุษย์ เป็นกัลยาณมิตร เป็นผู้ชี้ทางปัญญา เป็นผู้ทรงศาสตร์และศิลป์แห่งความเป็นครูและเป็นผู้สร้างชาติ เพราะครูเป็นผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับประเทศชาติ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 , หน้า 4) กล่าวว่า ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการเรียนการสอนโดยตรง และจะต้องจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายมาตรฐานด้านการเรียนการสอน แต่จากการสอบวัดระดับคุณภาพการศึกษา(National

Test :NT) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา อำเภอกระบุรีก็เป็นหนึ่งอำเภอที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา มีจำนวนโรงเรียน 18 โรงเรียน และที่ผ่านมาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2550 และ 2551 พบว่า ปีการศึกษา 2550 คะแนนใน 4วิชาหลัก คือ วิชาภาษาไทย เฉลี่ยร้อยละ 48.32 และ วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 45.37 ส่วนปีการศึกษา 2551 คะแนนวิชาภาษาไทยเฉลี่ยร้อยละ 51.83 วิชาคณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.54 คะแนนวิชาวิทยาศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 50.62 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา, 2552 หน้า 12)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการวิจัยสภาพในการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาครูในการปฏิบัติหน้าที่ในการเรียนการสอนต่อไปเพื่อรองรับการปฏิรูปรอบใหม่ซึ่งเน้นไปที่บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ต้องมีกระบวนการที่สำคัญ ได้แก่ รูปแบบในการจัดการเรียน การสอน ซึ่งจะต้องมีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน วิธีการวัดและประเมินผลที่สามารถยืดหยุ่นและใช้ให้เหมาะกับผู้เรียนในแต่ละวัย นอกจากนี้การนำวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มศักยภาพ ความรู้ความเข้าใจเป้าหมายของหลักสูตร การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อสนองตอบความต้องการของแต่ละวัย เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในอำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในอำเภอกระบุรี

จังหวัดพังงาโดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา ประสบการณ์ในการสอน

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนในอำเภอกระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ปี การศึกษา 2552 จำนวน 18 โรงเรียนทั้งหมด 215 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนในอำเภอกระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติน้อยที่สุด ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.97 โดยแบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา ประสบการณ์ในการสอนเป็นแบบสอบถามปลายปิดซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียนในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา ในด้านความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษา การเข้าใจผู้เรียนเป็น

รายบุคคล การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและผู้เรียน การประเมินผลการเรียนการสอน การนำผลการประเมินมาพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน รวม 7 ด้าน 54 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อนำไปขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือจากในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนในอำเภอกระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอนในอำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองหลังนำไปแจกให้ครูตอบข้อคำถามแล้ว 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการวิเคราะห์ด้วยการหาความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียนในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา มีลักษณะคำถามแต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก คือ ปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยผู้วิจัยใช้ เกณฑ์ในการกำหนดการปฏิบัติดังนี้

4.21 - 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

3.41 - 4.20 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

2.61 - 3.40 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

1.81 - 2.60 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

1.00 - 1.80 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียนในอำเภอกุระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา ในภาพรวมนั้นอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับการปฏิบัติมากเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ด้าน ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ด้านการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และด้านมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 รายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูในอำเภอกุระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพังงา

ข้อ	การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูในอำเภอกุระบุรี เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดพังงา	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
1	มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรขั้นพื้นฐาน	3.50	0.61	มาก	7
2	การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.97	0.54	มาก	1
3	ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.77	0.55	มาก	2
4	ความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน	3.42	0.74	มาก	6
5	การประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนอิงพัฒนาการของผู้เรียน	3.72	0.52	มาก	3
6	การนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	3.55	0.68	มาก	4
7	การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน	3.43	0.64	มาก	5
	รวม	3.63	0.50	มาก	

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครู ในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สถานภาพของครูที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 70.29 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 36.23 วุฒิกศศึกษาปริญญาตรี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 86.96 ศาสนาพุทธ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 70.29 และประสบการณ์ในการสอน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 45.65

2. การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา ในภาพรวมนั้นอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 และระดับปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนในแต่ละด้าน ดังนี้

1) มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61

2) การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54

3) ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55

4) ความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74

5) การประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนเองพัฒนาการ

ของผู้เรียน ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52

6) การนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68

7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน ในภาพรวมนั้น อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียนในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นและนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียนในอำเภอกระบุรี เขตพื้นที่การศึกษาพังงา ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย และให้ความสำคัญกับผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของนิวัฒน์ วาศศิริศักดิ์ (2542) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนิรนัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอุปนัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอภิปราย

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบทดลอง ส่วนในการจัดการเรียนการสอนแบบสำรวจความรู้สึกและการแก้ปัญหาความขัดแย้ง มีการปฏิบัติ อยู่ระดับปานกลาง โดยมีรายชื่อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในแต่ละด้านดังนี้ ครูอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจในวิชาทดลอง นักเรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผนหรือวางแผนโครงการ และนักเรียนทำการประเมินผล กิจกรรมหรือโครงการว่าบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษา และหลักสูตรขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก โดยเฉพาะในเรื่อง การนิเทศจากผู้บริหาร เพื่อนครู มีการวิเคราะห์หลักสูตร และประเมินผลการใช้หลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารของโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการ นิเทศการเรียนการสอน ซึ่งช่วยให้ผู้สอนปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ แสงดาว บุญรอด (2549) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก โดยเฉพาะในเรื่อง การจัดกิจกรรมเข้าร่วมโครงการ เชิญบ้านนักเรียนเพื่อทำความรู้จักผู้เรียนและวิเคราะห์ผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่มีโครงการเชิญบ้านนักเรียนโดยกำหนดให้มีสัปดาห์ เชิญบ้านนักเรียนทุกคน นอกจากครูผู้สอนแล้วในการเชิญบ้านจะมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขตเข้าร่วมโครงการดังกล่าวด้วย ในระดับโรงเรียนครูมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของคำเกิง เงินพลับพลา (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา

สภาพการดำเนินงานมาตรฐานการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีสภาพการดำเนินงานมาตรฐานการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

3. ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการศึกษาพบว่า ครูมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่อง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในสังคมปัจจุบัน นอกจากนี้การจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสุนทรียภาพทั้งด้านศิลปะและด้านกีฬาล้วนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานด้านอารมณ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ นางสาวรุ่งกานต์ สืบสุทธา (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดูแลนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านสามร้อยยอด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 กิ่งอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านคุณธรรมและจริยธรรม

4. ความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างตนเองและผู้เรียน จากการศึกษาพบว่า ครูมีระดับความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างตนเองและผู้เรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่อง การใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีการนำสื่อที่เหมาะสมมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การนำสื่อมาสื่อที่ตรง กับสาระการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อทำให้สามารถเข้าใจบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น การนำสื่อมาใช้พัฒนาผู้เรียนจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ นางทวิภรณ์ วรชิน (2545) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของ

ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูผาอินทร์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก

5. การประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ ผู้เรียนอิงพัฒนาการของผู้เรียน จากการศึกษาพบว่า ครูมีระดับการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดที่หลากหลาย และมีความยุติธรรมต่อนักเรียน เป็นการประเมินการปฏิบัติงานตามผลงานของผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ นางสาวสุกัญญา ภูมรา (2548) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การประเมินผลการเรียนการสอนด้วยแฟ้มสะสมงานของครูระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการประเมินผลการเรียนด้วยแฟ้มสะสมงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการประเมินผลระหว่างเรียนเป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการประเมินผลปลายภาคเรียน

6. การนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก โดยเฉพาะในเรื่อง การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนในทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน ทำให้ทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคน แล้วนำมาจัดรูปแบบการสอนให้เหมาะสม และตรงตามความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของเฟื่องฟ้า กัลยาศิริ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา พบว่า การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการเรียน

การสอนของครูโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะอยู่ในระดับมาก

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก โดยเฉพาะในเรื่อง การจัดทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนอย่างน้อย ปีละ 1 เรื่อง ในกลุ่มสาระที่ตนเองสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูส่วนใหญ่ได้จัดทำวิจัยเพื่อช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนตามกลุ่มสาระที่ตนเองได้สอน ตามที่ตนได้รับการอบรมในเรื่องการจัดทำวิจัย แล้วนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน ดังนั้นครูส่วนใหญ่จึงนำการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑา สอนนนท์ (2545) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านป่าสัก อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรครูมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรของสถานศึกษา จัดทำแผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาผู้เรียนโดยคำนึงถึงศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ เรียนรู้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียนในอำเภอภูมรินทร์ เขตพื้นที่การศึกษาพังงา ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน จะเห็นได้ว่า ด้านความรู้ความเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตร

ขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้น ครูที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนจึงควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักสูตรแกนกลางและนำมาปรับให้เหมาะกับบริบทของอำเภอกระบุรี เพื่อจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเชิงคุณภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้เอง เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เอกสารอ้างอิง

- เขตพื้นที่การศึกษาพังงา.สำนักงาน. (2552). เอกสารรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,6 ปีการศึกษา 2551. พังงา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา. (อค์ดำเนินา)
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.สำนักงาน.(2542).สำนักนายกรัฐมนตรี,พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.
2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545.กรุงเทพฯ:บริษัทพริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.
ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ . 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเตอร์
คอร์ปอเรชั่น 2552
- ธีรศักดิ์ อัครบรร.(2544). ความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ: ก พลพิมพ์ จำกัด.
- ดำรง เงินพลับพลา.(2544). การศึกษาสภาพการดำเนินงานมาตรฐานการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดนครราชสีมา . วิทยานิพนธ์ สาขา การบริหารการศึกษา คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครราชสีมา
- ทวีกรณ์ วรชิน.(2545).การใช้สื่อการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ . วิทยานิพนธ์ สาขาวิชา เทคโนโลยี
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ธนบดี บัวใหญ่รักษา.(2550) .แนวทางในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.
วิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย .
- นิวัฒน์ วดศิริศักดิ์.(2542). การปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม . วิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม
- สุกัญญา ภูมรา. (2548). การประเมินผลการเรียนการสอนด้วยแฟ้มสะสมงานของครูระดับประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.สำนักงาน. (องค์การมหาชน).(2549).มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์
การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ.2549-
2553).กรุงเทพมหานคร:บริษัทจุดทอง.